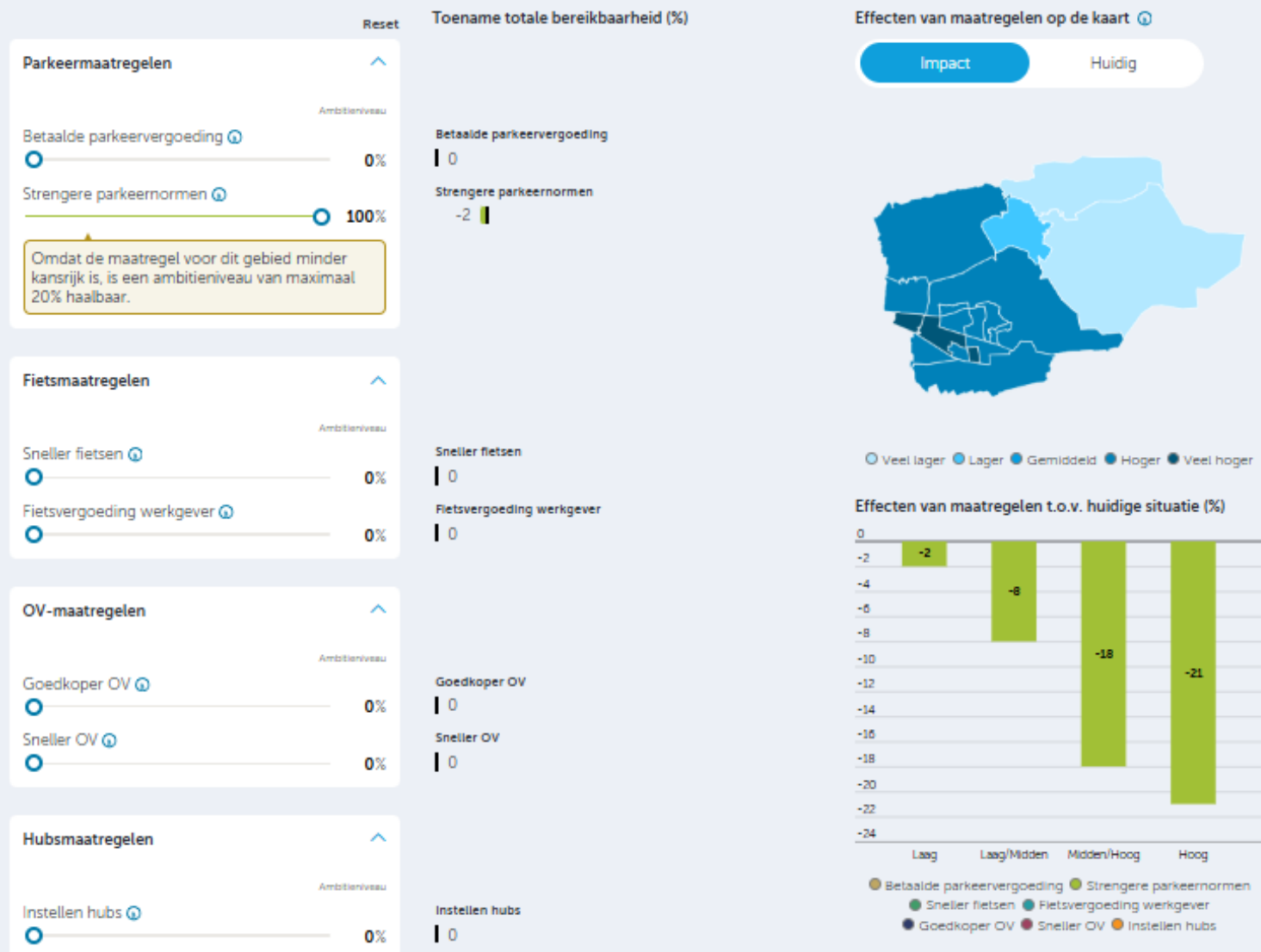

Handleiding rekentool

Integrale kijk op bereikbaarheid

Op de maatregelenkaart wordt weergegeven hoe de situatie is voor een gemeente of wijk met betrekking tot de vijf pijlers van bereikbaarheid. Bovenaan kun je aangeven voor welke pijler en inkomensgroep je de huidige situatie en de impact van maatregelen wilt bekijken. Met de schuifjes hieronder geef je aan in welke mate je een maatregel wilt doorvoeren. Rechts op de kaart zie je de huidige situatie en de impact van de maatregelen voor de geselecteerde inkomensgroep en pijler. Rechtsonder tonen staafdiagrammen de effecten van de ingreep op de verschillende inkomensgroepen.

Download

CROW maakt praktische kennis direct toepasbaar

Kennisplatform CROW is de drijvende kracht achter een duurzame inrichting van de fysieke leefomgeving in Nederland. We ontwikkelen collectieve kennis over infrastructuur en mobiliteit; voor én met de sector. Als kennisplatform bieden we praktische oplossingen en bevorderen we directe toepasbaarheid van deze kennis. Iedereen die een stap buiten de deur zet, ervaart het onschatbare belang van onze publicaties en richtlijnen, opleidingen, netwerken en community's.

Werken aan praktische oplossingen is voor ons vanzelfsprekend. Dat doen we met ruim 120 professionals in Ede (hoofdkantoor) en Utrecht. CROW is een onafhankelijke kennisorganisatie zonder winstoogmerk.

CROW en degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, hebben de hierin opgenomen gegevens zorgvuldig verzameld naar de laatste stand van wetenschap en techniek. Desondanks kunnen er onjuistheden in deze publicatie voorkomen. Gebruikers aanvaarden het risico daarvan. CROW sluit, mede ten behoeve van degenen die aan deze publicatie hebben meegewerkt, iedere aansprakelijkheid uit voor schade die mocht voortvloeien uit het gebruik van de gegevens.

De inhoud van deze publicatie valt onder bescherming van de auteurswet.
De auteursrechten berusten bij CROW.

Woord vooraf

Waarom deze rekentool?

Het blijkt, dat de bereikbaarheid van arbeidsplaatsen, scholen, winkels, zorg en sociale contacten zeer ongelijk verdeeld is. Tussen regio's en groepen. Dat constateert het Planbureau voor de Leefomgeving in haar rapporten Toegang voor iedereen?¹ (2022) en Beter bereikbaar?² (2024). Bovendien blijkt dat vrijwel alle beleidsmaatregelen die genomen worden ertoe leiden, dat de bereikbaarheid beter wordt voor hen die al een prima bereikbaarheid hebben en niet verandert of juist slechter wordt voor hen die al een slechte bereikbaarheid hebben. Ook in jouw gemeente.

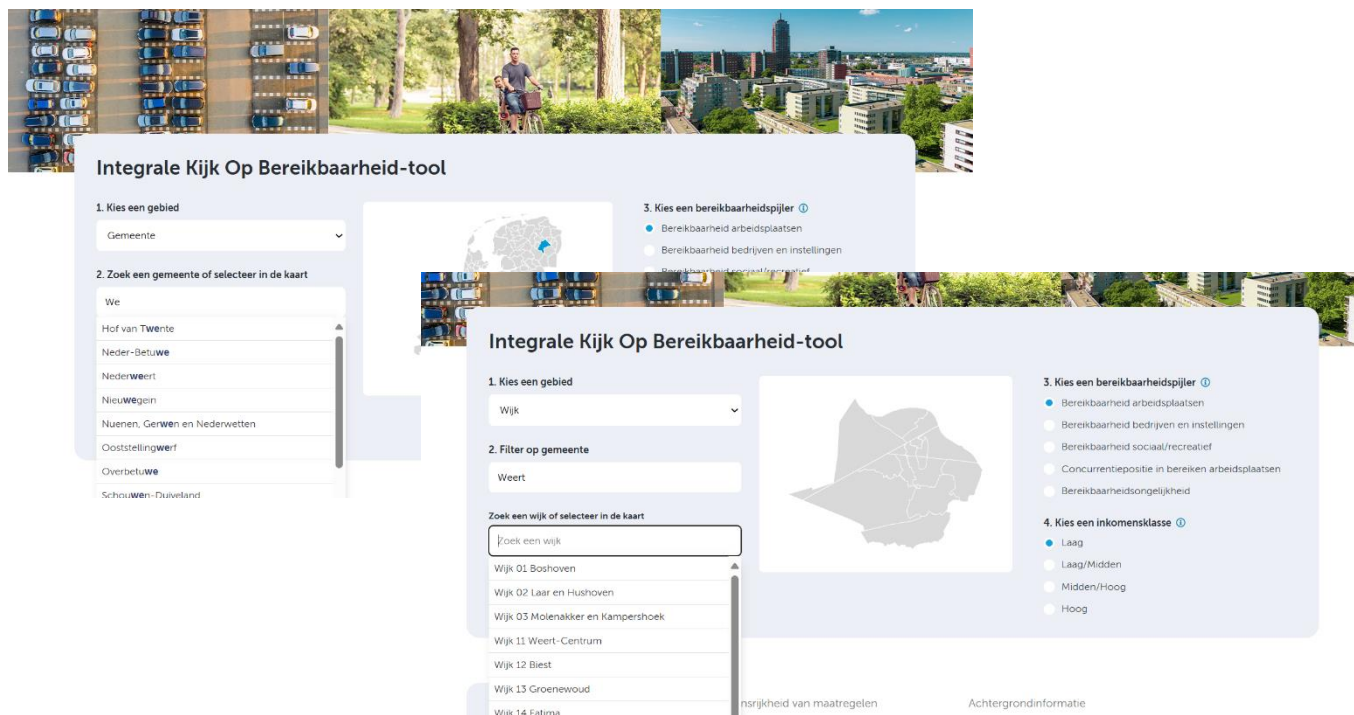
Deze slechte bereikbaarheid heeft grote gevolgen in economisch opzicht (lang niet alle arbeidspotentieel wordt benut bv.) maar vooral in sociaal opzicht. In de Atlas van Afgehaakt Nederland³ komen de gebieden met de meeste afgehaakte mensen overeen met de gebieden met de grootste bereikbaarheidsongelijkheid.

¹ <https://www.pbl.nl/publicaties/toegang-voor-iedereen>

² [Beter bereikbaar? | Planbureau voor de Leefomgeving](#)

³ [Atlas van Afgehaakt Nederland | Kennisbank Openbaar Bestuur](#)

1 Hoe werkt de rekentool

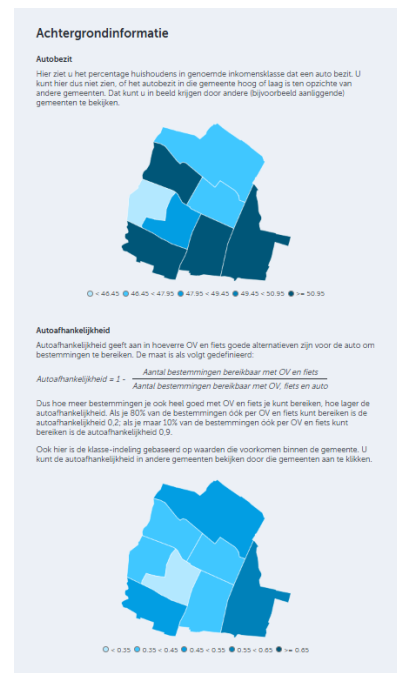
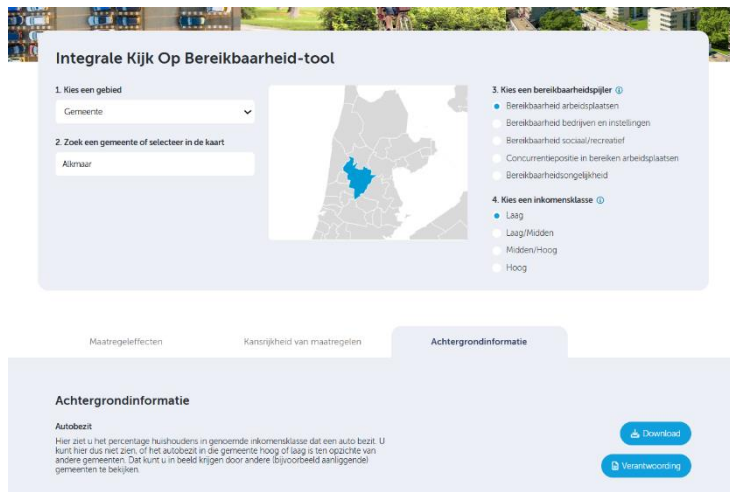
Je kunt links bovenin het eerste scherm jouw gemeente aanklikken (in de kaart of in het alfabetische drop-down-menu). Als je binnen de wijken nog een onderverdeling wilt zien, kun je "Wijk" in plaats van "Gemeente" aanklikken en dan kun je detailgegevens per wijk krijgen.

Vervolgens kun je per bereikbaarheidspijler kijken hoe de situatie is in jouw gemeente en wat de effecten van maatregelen zijn. Als je het i-tje naast de bereikbaarheidspijlers aanklikt krijg je te zien wat alle bereikbaarheidspijlers inhouden.

Daaronder staan de inkomensgroepen; je krijgt per inkomensgroep te zien hoe de situatie is in jouw gemeente.

Achtergrondinformatie.

Allereerst kun je kijken naar achtergrondinformatie. Bijvoorbeeld, als je voor de gemeente Heiloo de achtergrondinformatie aanklikt krijg je een kaartje te zien voor het percentage huishoudens dat een auto bezit in de door jou aangeklikte inkomensklasse. In dit geval is dat voor lage inkomens:

Je ziet dus dat voor de lage inkomens bijna de helft van de huishoudens een auto heeft. En dat de autoafhankelijkheid behoorlijk uiteenloopt.

Kansrijkheid van maatregelen

Bij het tabblad kansrijkheid van maatregelen kun je kijken welke maatregelen voor jouw gemeente realistisch zijn. Daarbij geldt bij de OV-maatregelen, dat wanneer er staat dat maatregelen voor OV enigszins kansrijk zijn, dat het OV zelf al heel goed is (maar uitbreiding is vaak wel waardevol), maar dat de meerwaarde vooral gezocht moet worden in het goedkoper maken van OV.

Als er staat dat de maatregel zeer kansrijk is, dan zit er veel meerwaarde in het realiseren van goede nieuwe OV-verbindingen. En als de maatregel kansrijk genoemd wordt, dan zittend de kansen in de zgn. Publieke Mobiliteit, waarbij veel meer aan maatwerk wordt gedaan.

■ Maatregелеffecten

Als je dit tabblad aanklikt krijg je het volgende te zien:

Integrale Kijk Op Bereikbaarheid-tool

1. Kies een gebied
Gemeente

2. Zoek een gemeente of selecteer in de kaart
Hello

3. Kies een bereikbaarheidspijler
Bereikbaarheid arbeidsplaatsen

4. Kies een inkomensklasse
Laag

Maatregелеffecten

Bij de maatregelenkaart wordt in beeld gebracht hoe de situatie is voor een gemeente of een wijk voor de vijf pijlers van bereikbaarheid. Hierboven heb je kunnen aangeven voor welke pijler en welke inkomensgroep je de huidige situatie en de impact van maatregelen wilt zien. Met de schuifjes hieronder kun je aangeven in welke mate je een maatregel wilt doorvoeren. Rechts in de kaart kun je de huidige situatie en de impact van de maatregelen voor de betreffende inkomensgroep en pijler bekijken. Rechtszonder zie je in staafdiagrammen wat de effecten van de ingreep zijn voor de diverse inkomensgroepen.

Reset instelling

Parkeermaatregelen

Betaalde parkeervergoeding 0%

Strengere parkeernormen 0%

Fietsmaatregelen

Sneller fietsen 0%

Toename totale bereikbaarheid (%)

Betaalde parkeervergoeding 0

Strengere parkeernormen 0

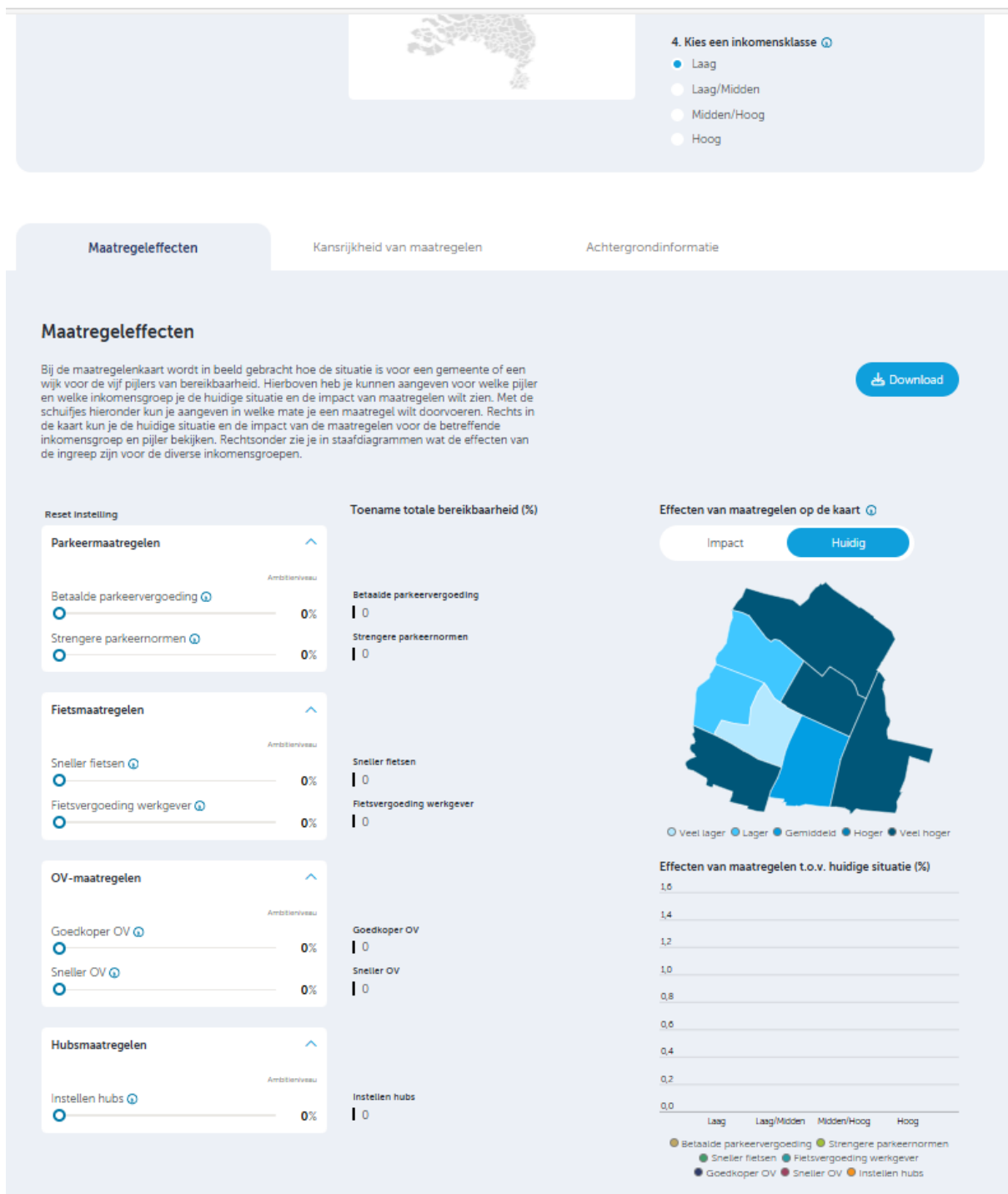
Sneller fietsen 0

Effecten van maatregelen op de kaart

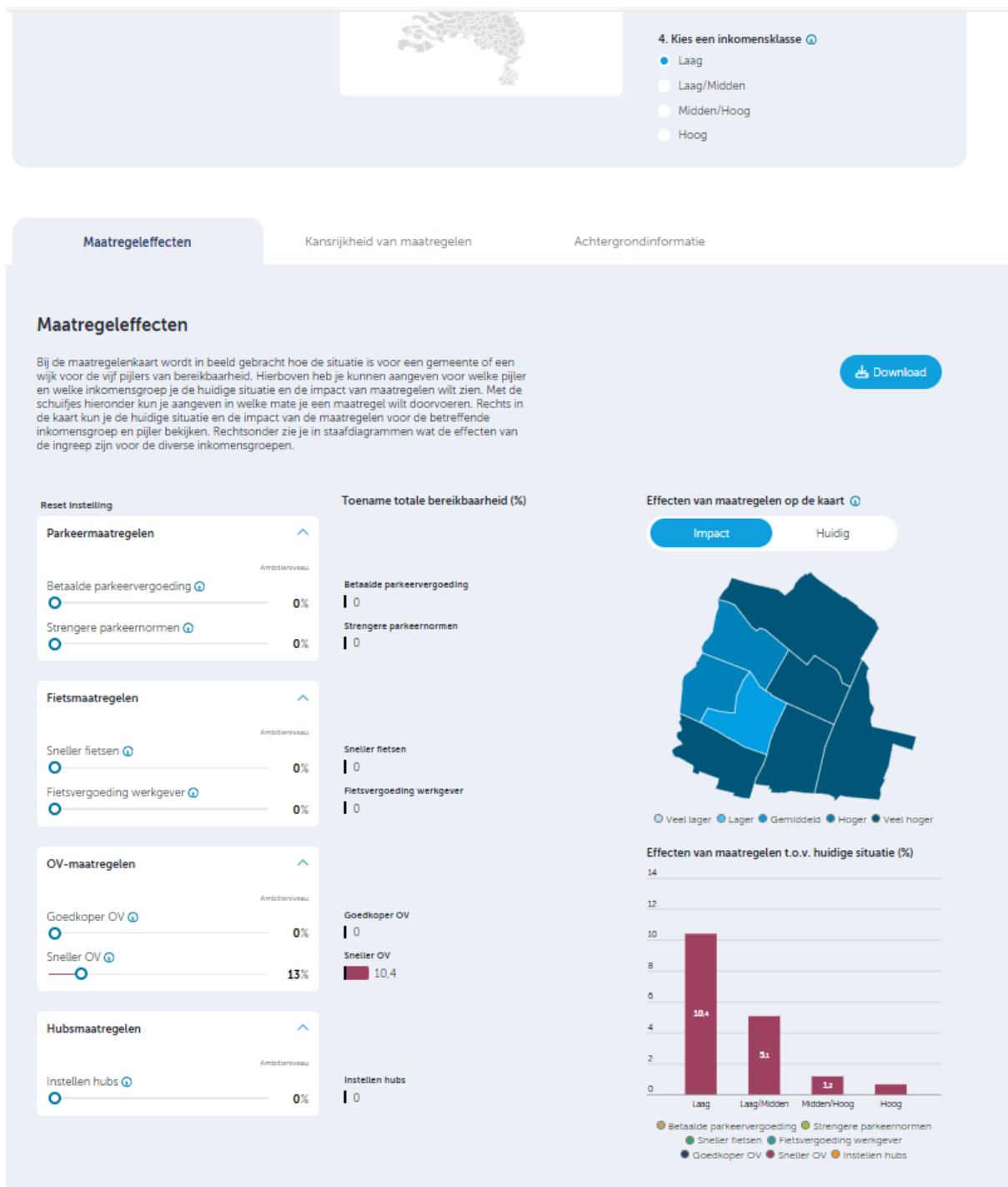
Impact Huidig

Je stelt dus je gemeente in, de bereikbaarheidspijler die je in beeld wilt zien en voor welke inkomensgroep je wilt kijken.

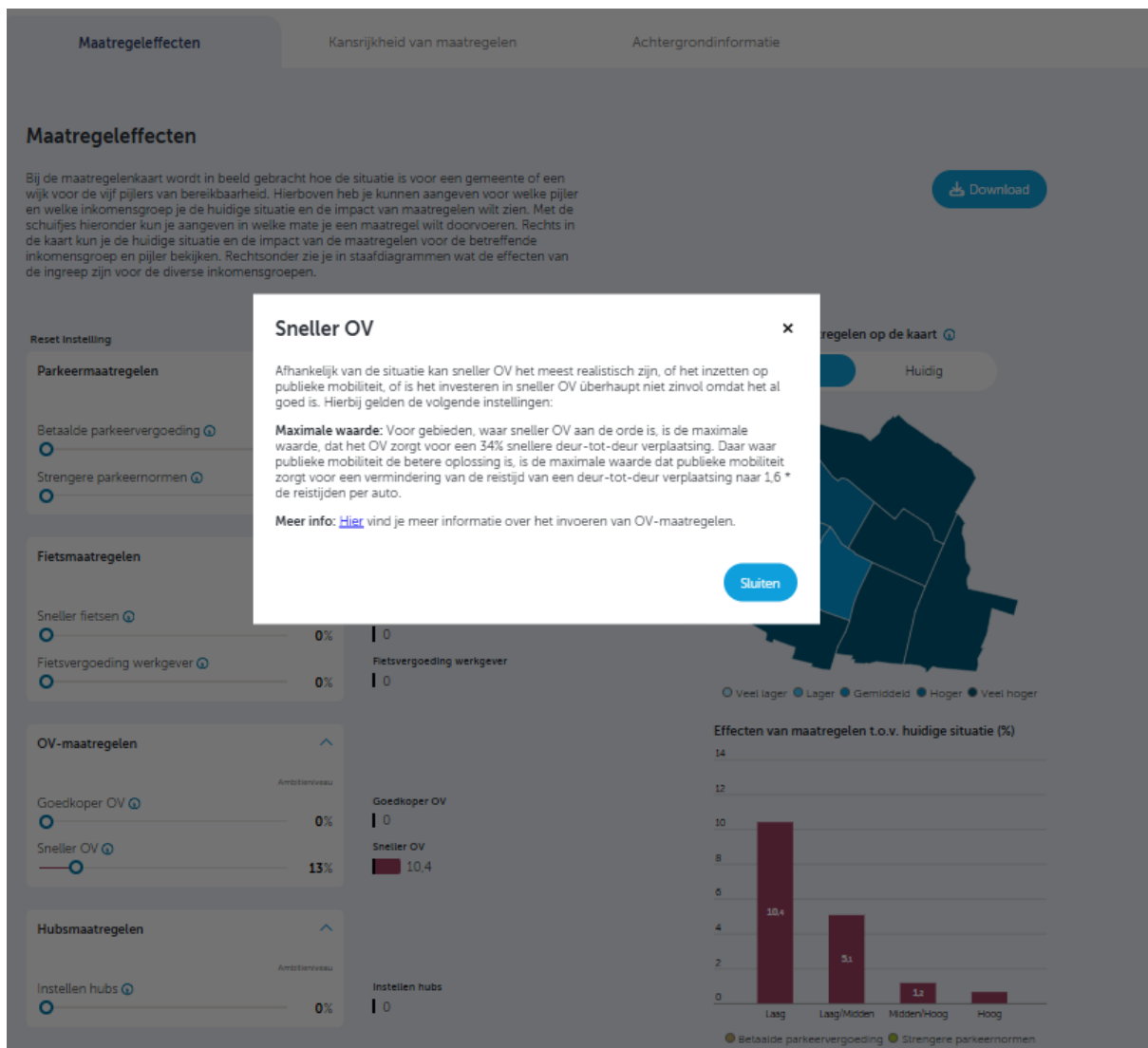
Vervolgens (als je naar beneden scrollt): Kun je met de schuifjes de effecten van de ingrepen zien:

Stel bijvoorbeeld dat je wilt kijken wat een maatregel op het gebied van OV doet voor Heiloo (en dan kun je op impact kijken, in hoeverre dit voor welke wijk een verbetering biedt:

Je ziet de impact op Heiloo, maar ook de invloed van deze maatregel voor de bereikbaarheid. Als je op het i-tje bij Sneller OV drukt krijg je te zien, wat de maximale waarde van deze ingreep inhoudt, maar je kunt ook verdere informatie krijgen over hoe je een dergelijke maatregel kunt toepassen op de CROW-site:

En als je vervolgens op de [hier](#) link klikt krijg je dit te zien:

https://www.crow.nl/Onderwerpen/openbaar-vervoer/

kennissplatform CROW Waar ben je naar op zoek?

Over CROW Online Kennisbank

Kennisproducten Onderwerpen Cursussen Bijeenkomsten Kennisnetwerken Actueel Hulp & Contact

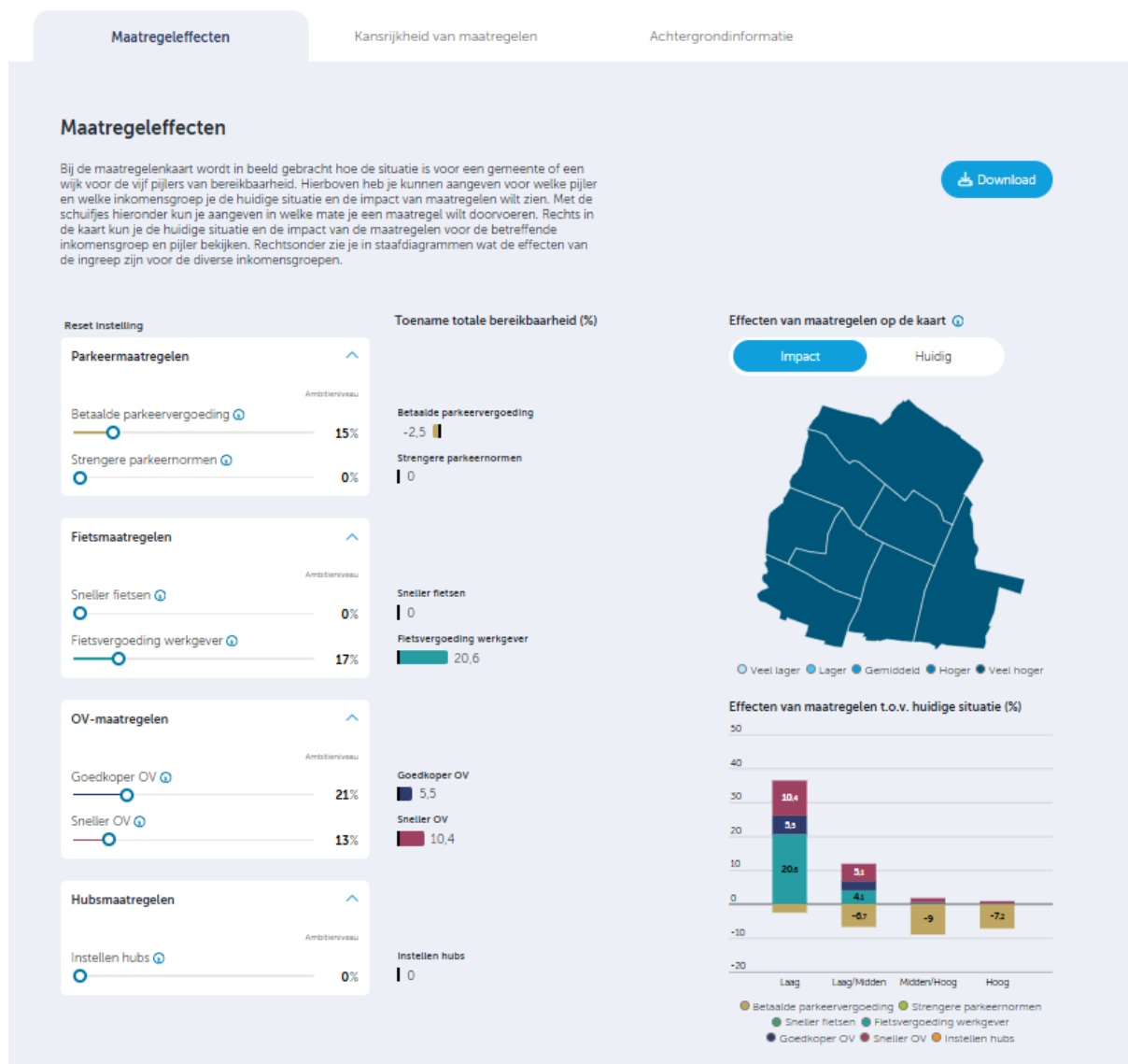
Openbaar vervoer

Openbaar vervoer (bus, tram, metro, trein en vervoer over water) wordt in Nederland uitgevoerd in opdracht van een (decentrale) overheid die daarmee de rol van ov-autoriteit vervult. CROW ontwikkelt en verrijkt collectieve kennis en instrumenten rond dit thema, zodat overheden op basis van de laatste inzichten en betrouwbare data, beleid kunnen maken voor een toekomstbestendig en duurzaam openbaar vervoer.

Aan de slag:

En land je dus op de CROW-pagina die hierover gaat.

Je kunt ook maatregelen combineren:

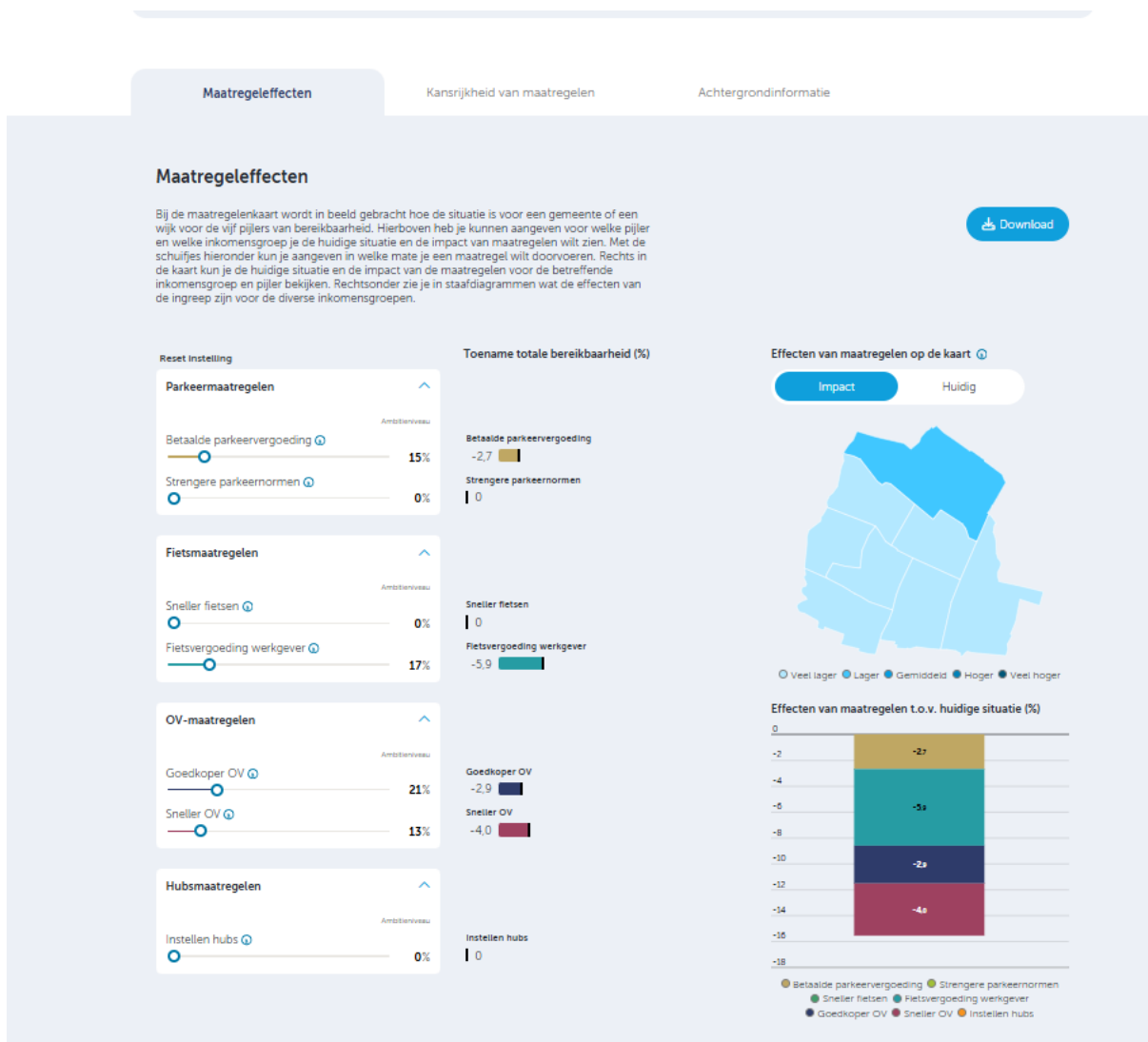

We zien hier, dat de maatregel fietsvergoeding door werkgevers het grootste effect heeft voor lage inkomens, maar dat ook sneller en goedkoper openbaar vervoer effect heeft. Een maatregel op het gebied van parkeren draagt ook bij aan een afname van de ongelijkheid, omdat de hogere inkomens hier meer door getroffen worden dan de lage inkomens; de lage inkomens hebben voldoende alternatieven met OV en fiets. Overigens – ondanks dat met een maatregel als deze de hoge inkomens netto een mindere bereikbaarheid van arbeidsplaatsen krijgen, is hun kwaliteit van bereikbaarheid nog steeds vele malen beter dan die voor lage inkomens.

■ Bereikbaarheidsongelijkheid

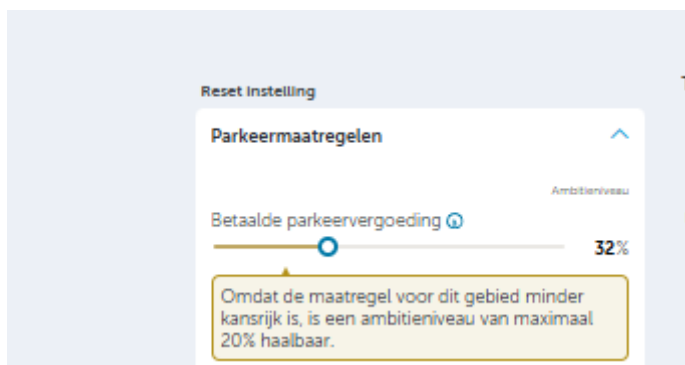
Let overigens op bij bereikbaarheidsongelijkheid:

Wanneer we dit aanklikken, krijgen we een plaatje als deze:

We zien hier negatieve waarden wat betreft bereikbaarheidsongelijkheid. Dat betekent dat het minder ongelijk wordt, en dus gelijk(er) en daarmee rechtvaardiger.

Let op! Soms krijg je een waarschuwing als deze:

Als je een maatregel neemt die voor deze gemeente niet realistisch is, dan geeft de tool een waarschuwing. Je kunt dan bij 'Kansrijkheid van maatregelen' kijken, waarom een bepaalde maatregel voorbij een bepaald punt minder kansrijk is.

■ Informatie op groter detailniveau

Als je in het invoervakje linksboven i.p.v. "Gemeente" "Wijk" aanklikt. Dan krijg je dit te zien:

Integrale Kijk Op Bereikbaarheid-tool

- Kies een gebied**
Wijk
- Filter op gemeente**
Heiloo
Zoek een wijk of selecteer in de kaart
Wijk 05 Stationsomgeving
- Kies een bereikbaarheidspijler**
 - ☒ Bereikbaarheid werkplaatsen
 - ☐ Bereikbaarheid bedrijven en instellingen
 - ☐ Bereikbaarheid sociaal/recreatief
 - ☐ Concurrentiepositie in bereiken werkplaatsen
 - ☐ Bereikbaarheidsongelijkheid
- Kies een inkomensklasse**
 - ☒ Laag
 - ☐ Laag/Midden
 - ☐ Midden/Hoog
 - ☐ Hoog

Maatregелеffecten

Bij de maatregelenkaart wordt in beeld gebracht hoe de situatie is voor een gemeente of een wijk voor de vijf pijlers van bereikbaarheid. Hierboven heb je kunnen aangeven voor welke pijler en welke inkomensgroep je de huidige situatie en de impact van maatregelen wilt zien. Met de schuifjes hieronder kun je aangeven in welke mate je een maatregel wilt doorvoeren. Rechts in de kaart kun je de huidige situatie en de impact van de maatregelen voor de betreffende inkomensgroep en pijler bekijken. Rechtsonder zie je in staafdiagrammen wat de effecten van de ingreep zijn voor de diverse inkomensgroepen.

[Download](#)

Reset instelling

Parkeermaatregelen

Betaalde parkeervergoeding 0% Ambstarniveau

Strengere parkeernormen 0%

Fietsmaatregelen

Sneller fietsen 0% Ambstarniveau

Fietsvergoeding werkgever 0%

Toename totale bereikbaarheid (%)

Betaalde parkeervergoeding | 0

Strengere parkeernormen | 0

Sneller fietsen | 0

Fietsvergoeding werkgever | 0

Effecten van maatregelen op de kaart

Impact ☒ Huidig

Je zit nu dat je specifiek naar ene bepaalde wijk kunt kijken (In dit geval Wijk 05 Stationsomgeving). Deze wijk bestaat uit 4 buurten, zodat je ook binnen een wijk kunt kijken, welke maatregelen welk effect hebben.

■ Reset van instellingen

Als je op de knop “Reset instellingen” drukt:

Integrale Kijk Op Bereikbaarheid-tool

1. Kies een gebied
Wijk

2. Filter op gemeente
Heiloo

Zoek een wijk of selecteer in de kaart
Wijk 05 Stationsomgeving

3. Kies een bereikbaarheidspijler
● Bereikbaarheid werkplaatsen
○ Bereikbaarheid bedrijven en instellingen
○ Bereikbaarheid sociaal/recreatief
○ Concurrentiepositie in bereiken werkplaatsen
○ Bereikbaarheidsongelijkheid

4. Kies een inkomensklasse
● Laag
○ Laag/Midden
○ Midden/Hoog
○ Hoog

Maatregелеffecten

Bij de maatregelenkaart wordt in beeld gebracht hoe de situatie is voor een gemeente of een wijk voor de vijf pijlers van bereikbaarheid. Hierboven heb je kunnen aangeven voor welke pijler en welke inkomensgroep je de huidige situatie en de impact van maatregelen wilt zien. Met de schuifjes hieronder kun je aangeven in welke mate je een maatregel wilt doorvoeren. Rechts in de kaart kun je de huidige situatie en de impact van de maatregelen voor de betreffende inkomensgroep en pijler bekijken. Rechtsonder zie je in staafdiagrammen wat de effecten van de ingreep zijn voor de diverse inkomensgroepen.

Reset instelling

Parkeermaatregelen

Betaalde parkeervergoeding 0%
Strengere parkeernormen 0%

Fietsmaatregelen

Sneller fietsen 0%
Fietsvergoeding werkgever 0%

Toename totale bereikbaarheid (%)

Betaalde parkeervergoeding 0
Strengere parkeernormen 0

Sneller fietsen 0
Fietsvergoeding werkgever 0

Effecten van maatregelen op de kaart

Impact Huidig

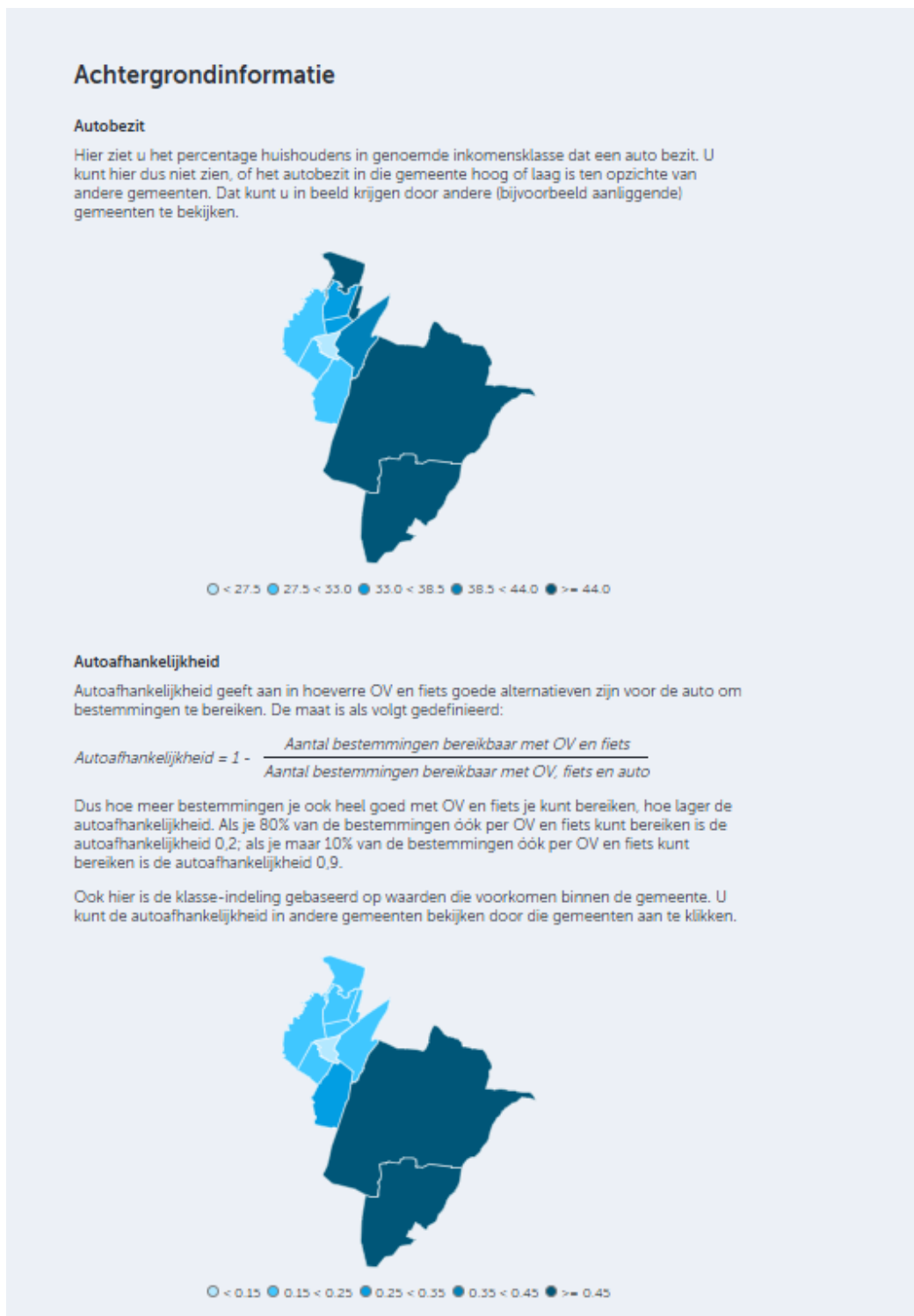
Dan zet de tool alle schuifjes op 0.

■ Downloaden

Als je op de knop “Download” drukt, dan krijg je jouw gegevens te zien in een specifieke rapportage.

■ Hoe doet mijn gemeente het ten opzichte van de buurgemeente?

Je krijgt alleen maar de verschillen binnen je gemeente zien. Dus als je binnen jouw kaartje voor een wijk "Veel hoger" ziet, dan is dat veel hoger dan de andere wijken in jouw gemeente, maar kan het nog steeds beduidend slechter zijn dan in een buurgemeente. Voor wat betreft de waarden in de achtergrondinformatie kun je dan gewoon kijken naar de achtergrondwaarden voor die aanliggende gemeenten. Je ziet dan dat bv het autobezit en de autoafhankelijkheid in Alkmaar veel lager is dan in Heiloo:

Voor de overige waarden van de bereikbaarheidspijlers vind je hier een link naar een document met kaartjes, waarop je kunt zien in hoeverre jouw gemeente er in de huidige situatie al beter of slechter voor staat dan buurgemeenten.

Bijlage

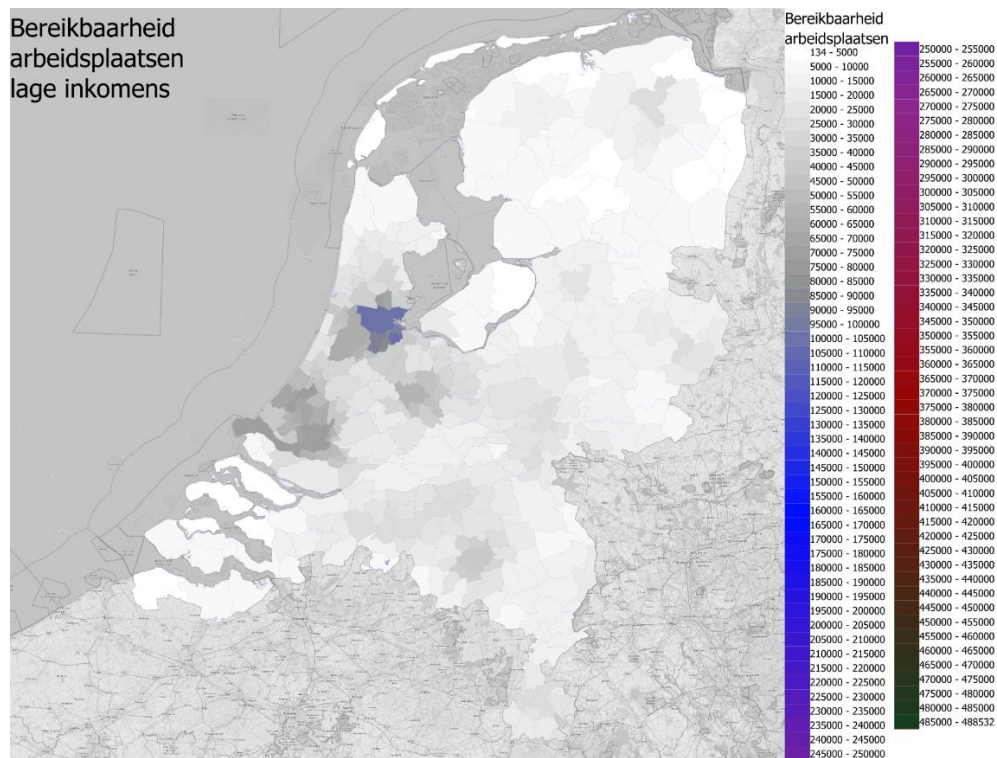
In deze bijlage hebben we kaarten opgenomen die iets zeggen over de volgende thema's

- Kaarten met de huidige waarden van de bereikbaarheidspijlers en autobezit en auto-afhankelijkheid
 - Bereikbaarheidspijler bereikbaarheid van arbeidsplaatsen
 - Bereikbaarheidspijler bereikbaarheid van bedrijven en instellingen voor klanten en werknemers
 - Bereikbaarheidspijler sociaal-recreatieve bestemmingen
 - Bereikbaarheidspijler bereikbaarheidsongelijkheid
 - Bereikbaarheidspijler concurrentiekracht in het kunnen bereiken van arbeidsplaatsen
 - Achtergrondinformatie autobezit (percentages huishoudens met minstens één auto)
 - Achtergrondinformatie auto-afhankelijkheid ("gedwongen" autobezit)

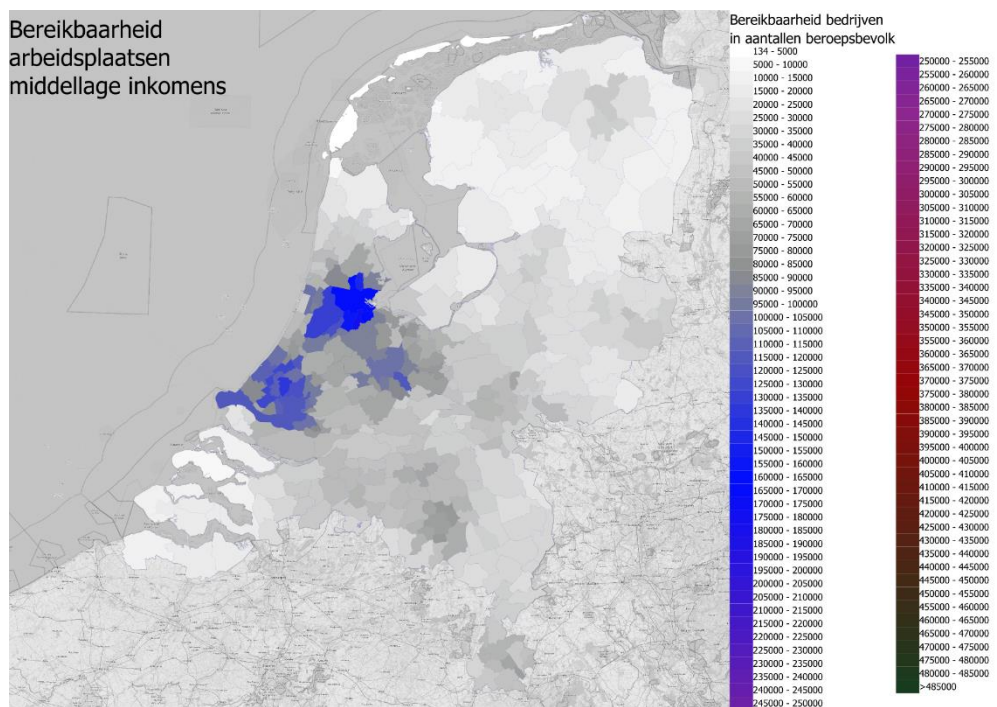
De kaartbeelden zullen worden opgenomen in de databank en later ook in de rekentool.

■ Bereikbaarheidspijler bereikbaarheid van arbeidsplaatsen

Lage inkomens

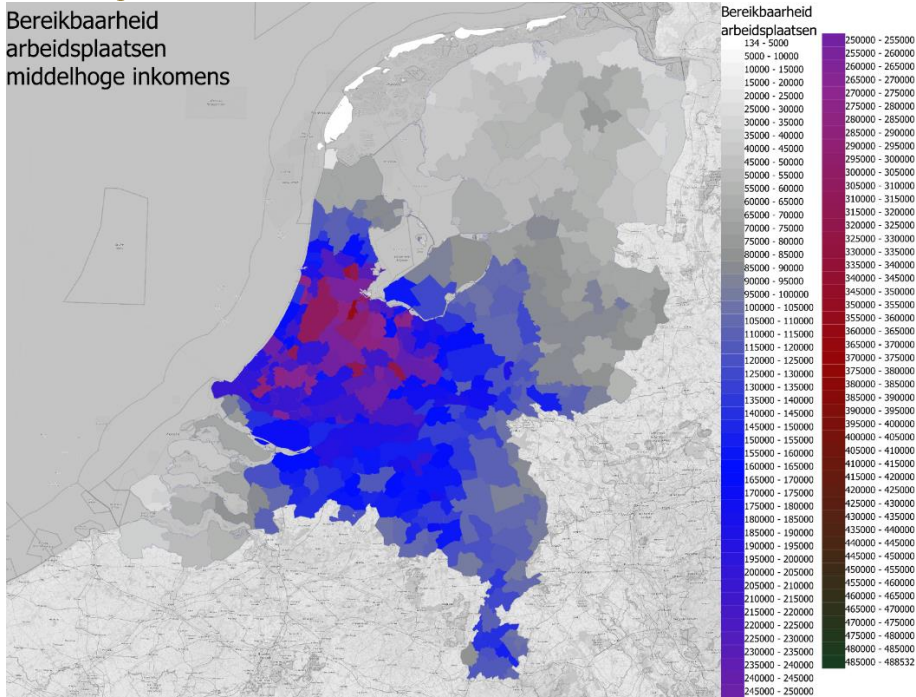

Middellage inkomens

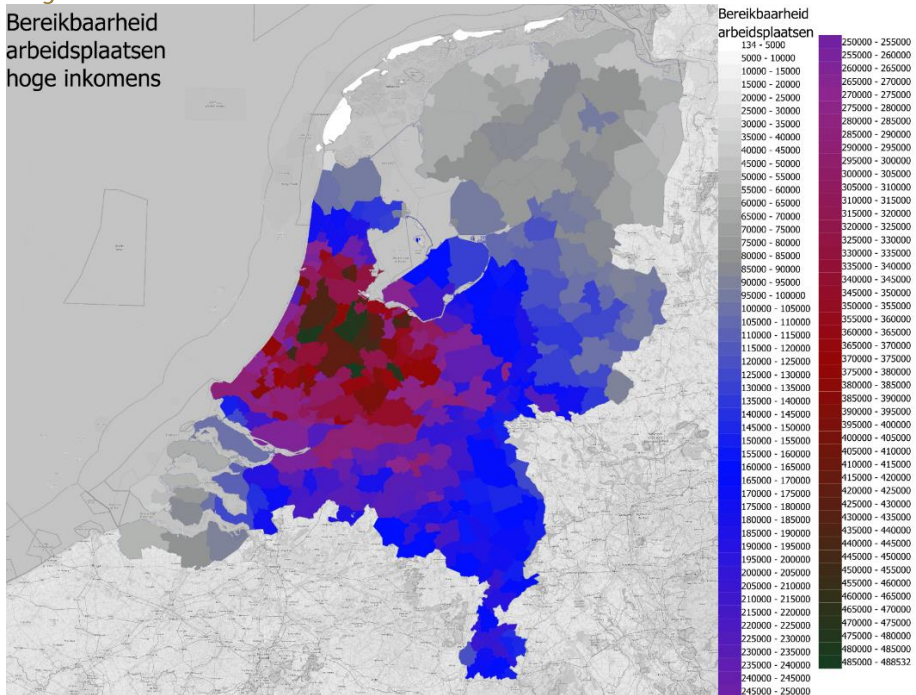
Middelhoge inkomens

Bereikbaarheid
arbeidsplaatsen
middelhoge inkomens

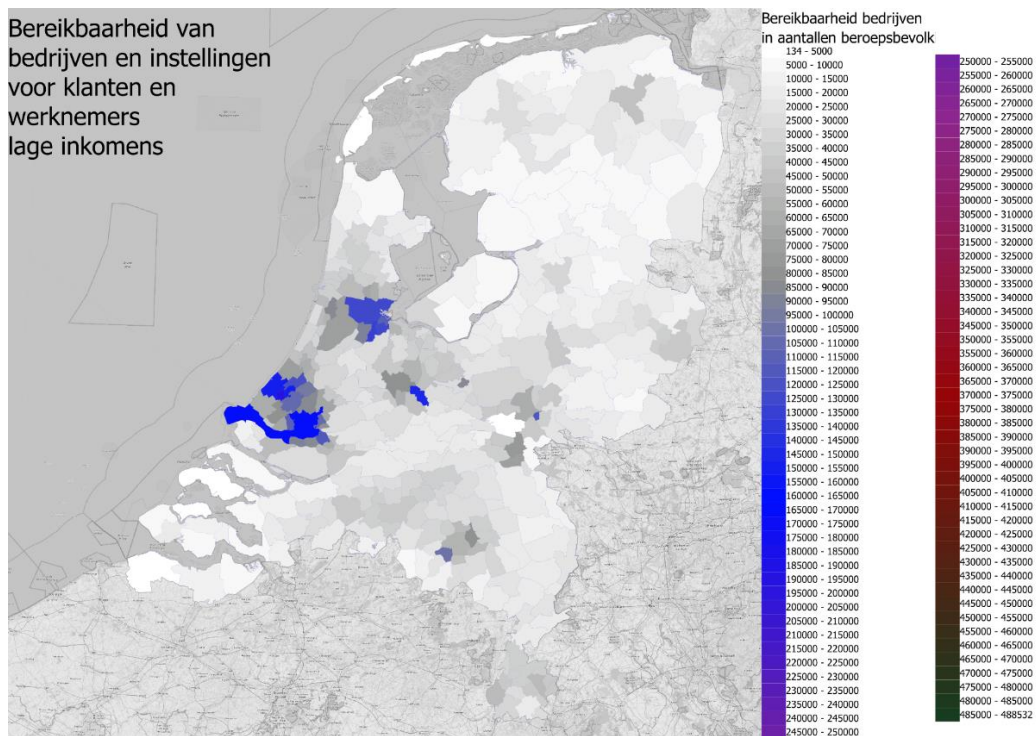
Hoge inkomens

Bereikbaarheid
arbeidsplaatsen
hoge inkomens

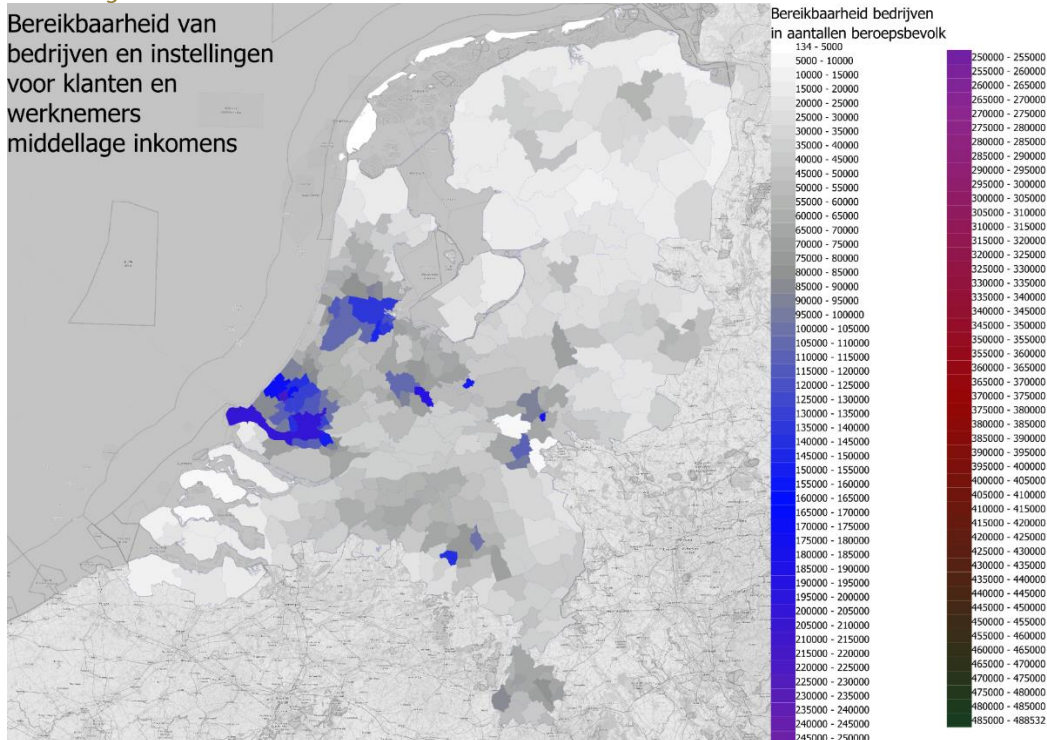

■ Bereikbaarheidspijler bereikbaarheid van bedrijven en instellingen voor klanten en werknemers

Lage inkomens

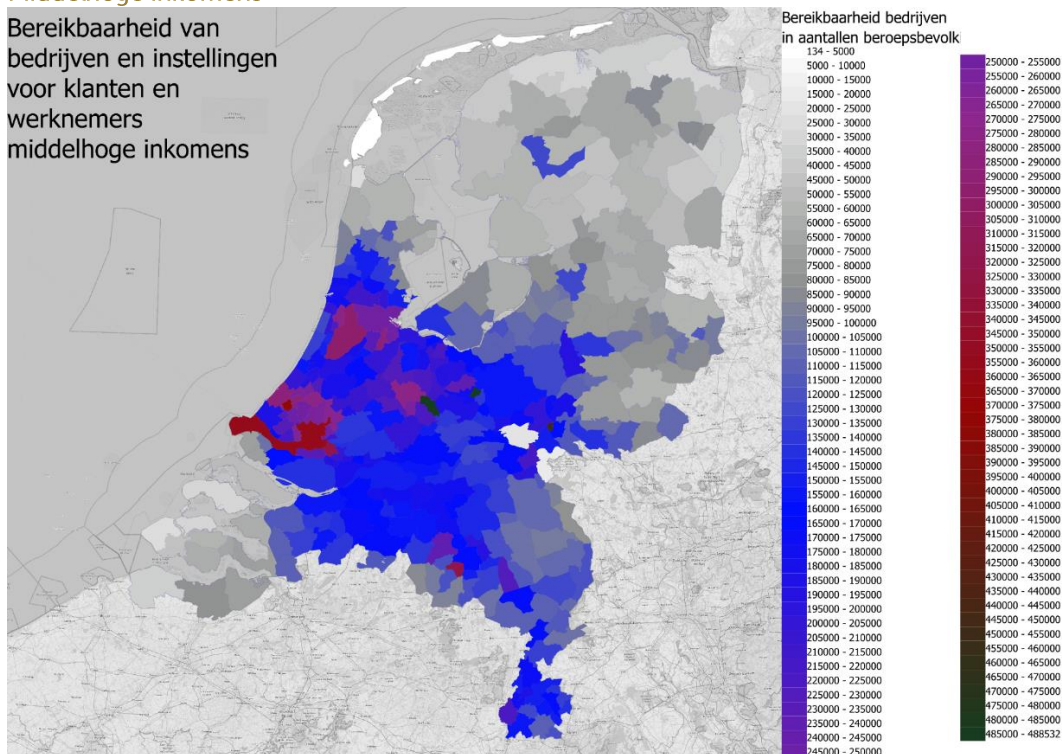

Middellage inkomens:

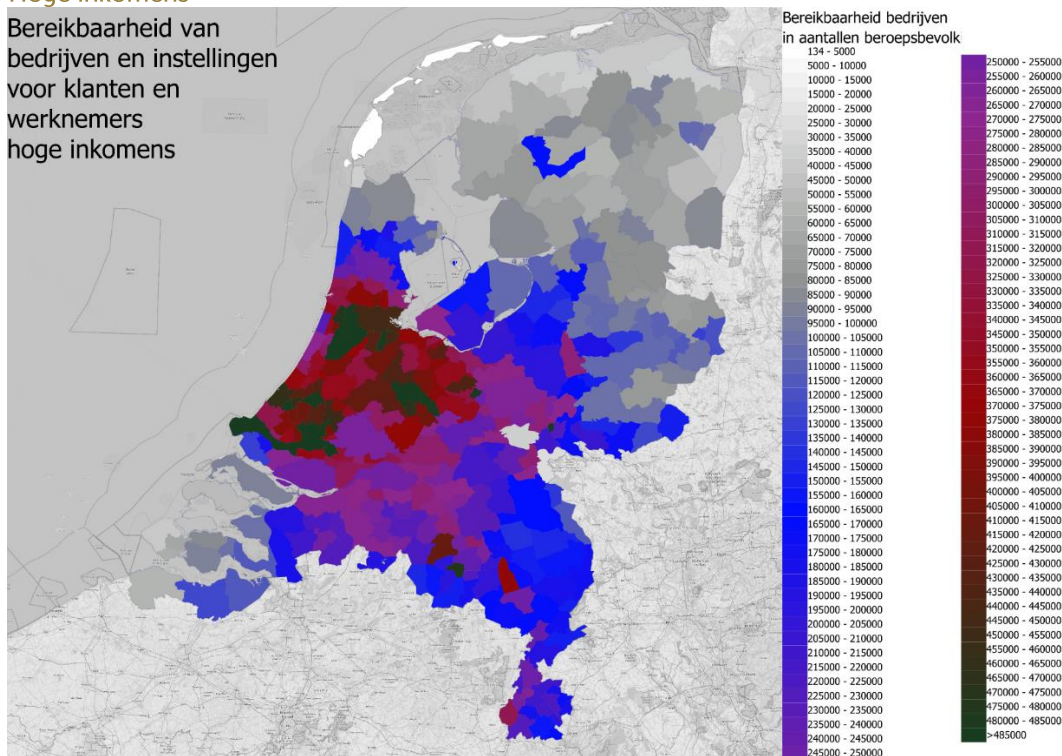
Middelhoge inkomens

Bereikbaarheid van
bedrijven en instellingen
voor klanten en
werknemers
middelhoge inkomens

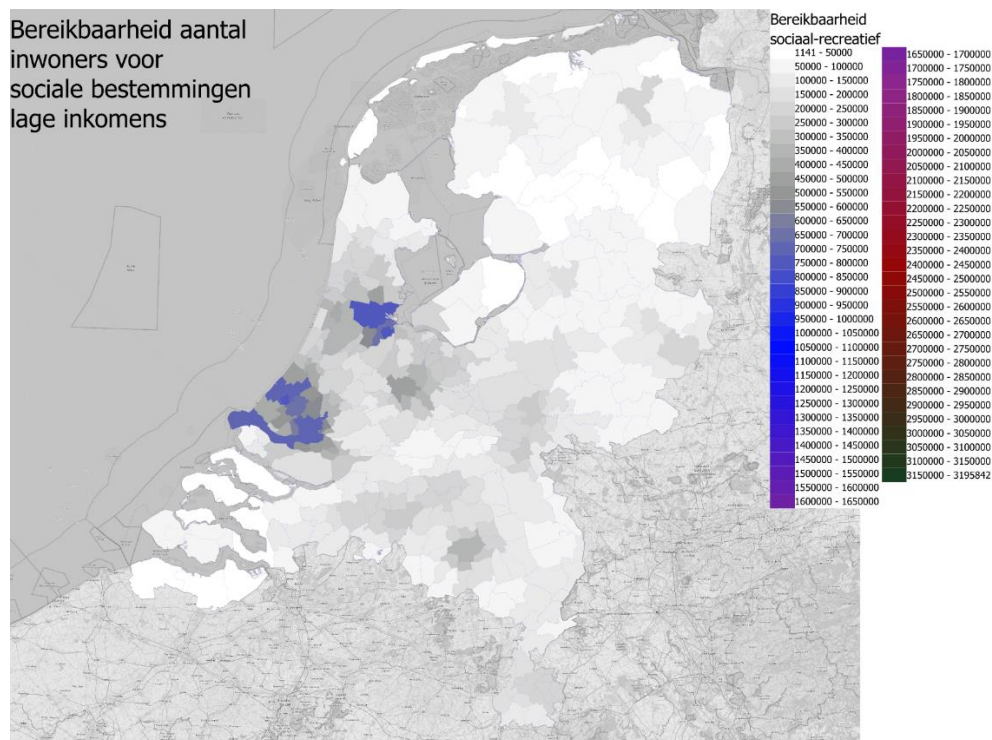

Hoge inkomens

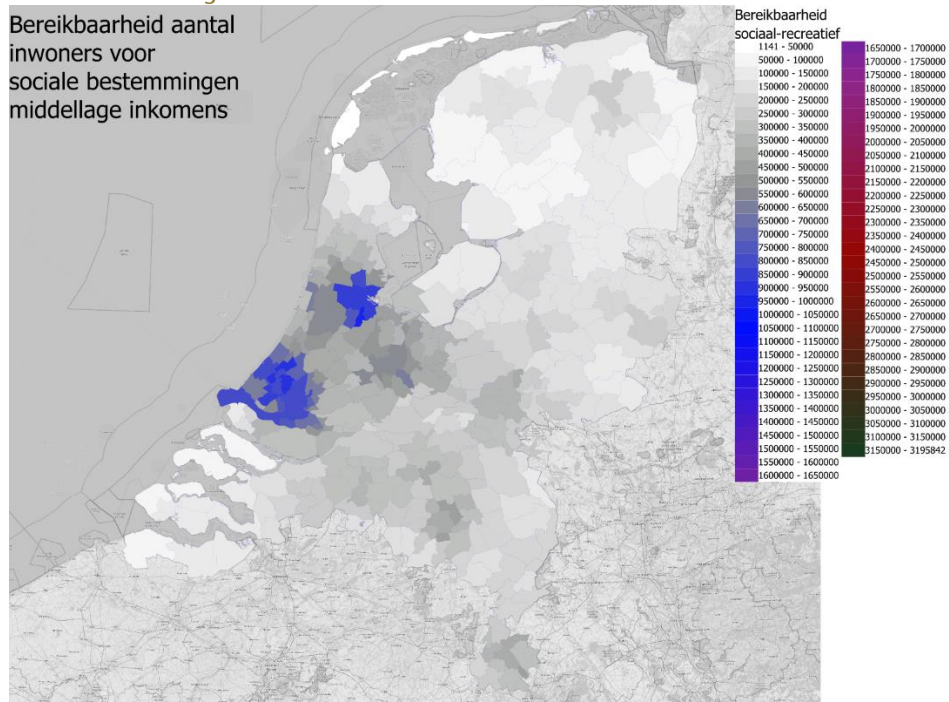
Bereikbaarheid van
bedrijven en instellingen
voor klanten en
werknemers
hoge inkomens

Lage inkomens

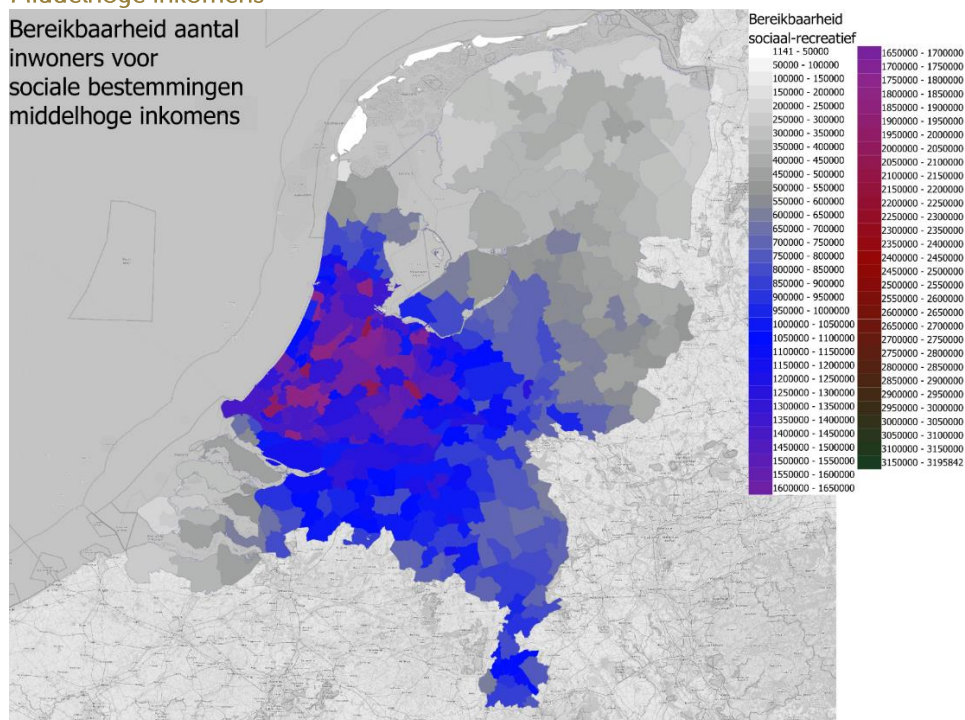

1.1.1 Middellage inkomens:

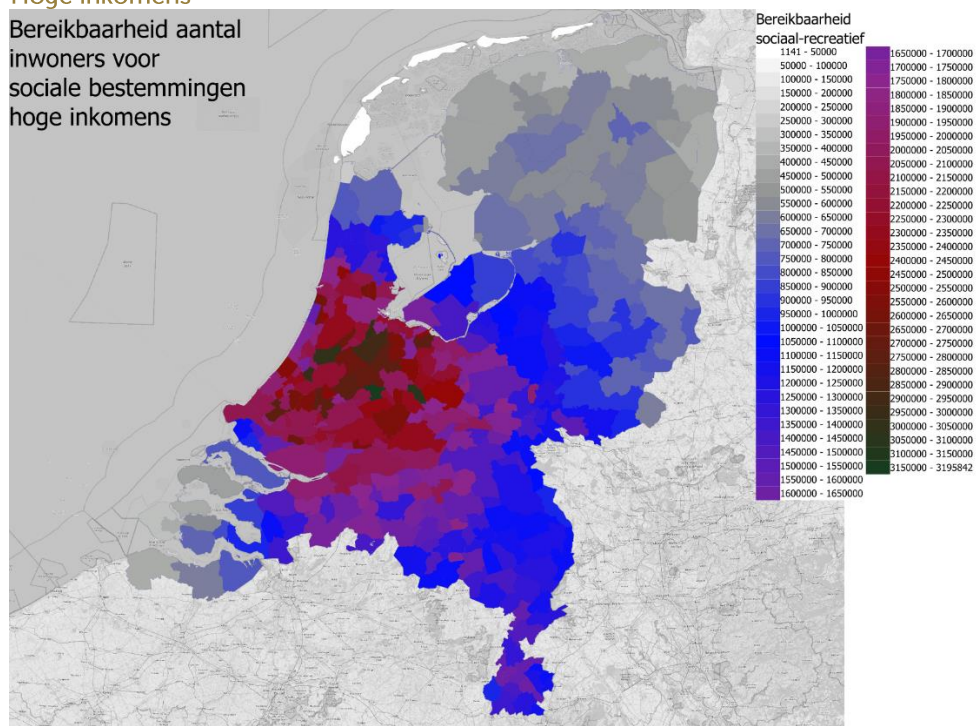
Middelhoge inkomens

Bereikbaarheid aantal inwoners voor sociale bestemmingen middelhoge inkomens

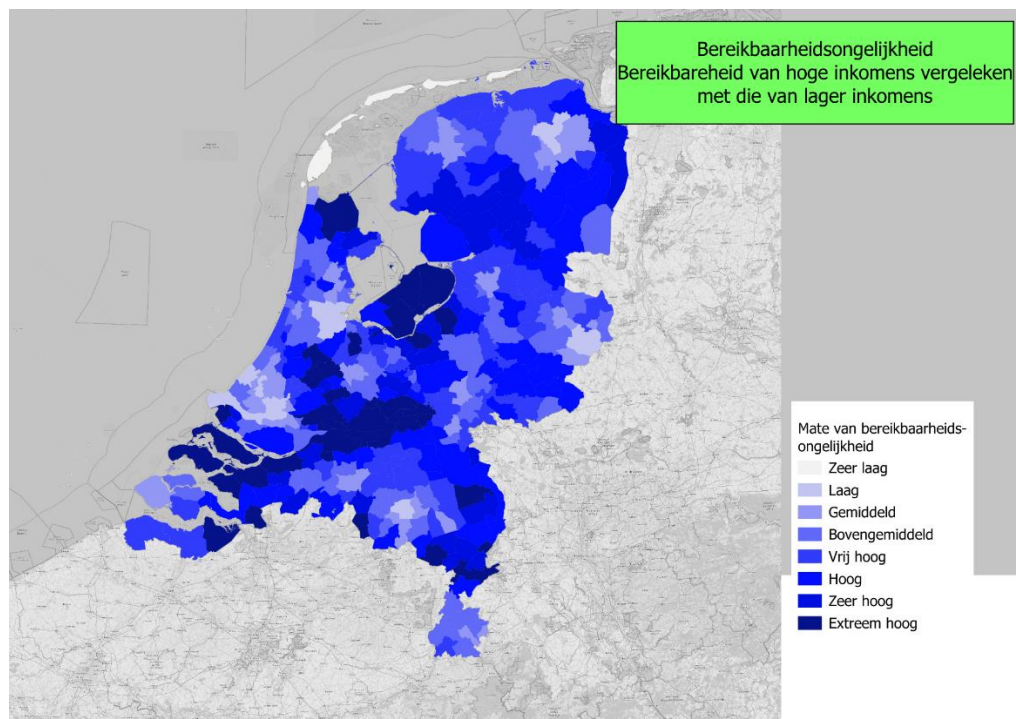

Hoge inkomens

Bereikbaarheid aantal inwoners voor sociale bestemmingen hoge inkomens

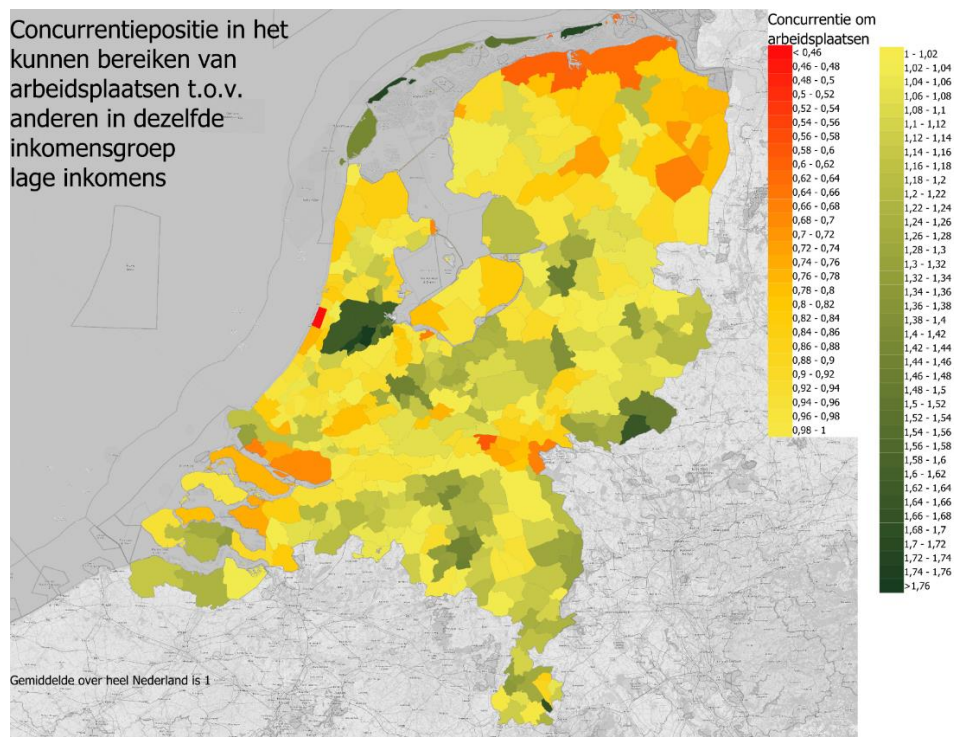

■ Bereikbaarheidspijler bereikbaarheidsongelijkheid

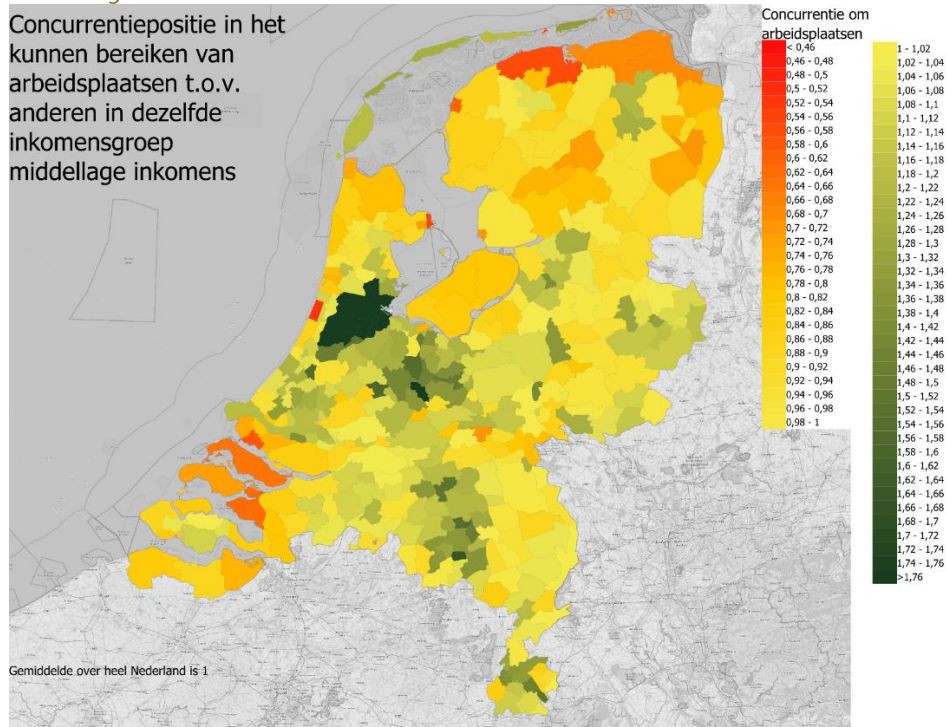

■ Bereikbaarheidspijler concurrentiekracht in het kunnen bereiken van arbeidsplaatsen

Lage inkomens

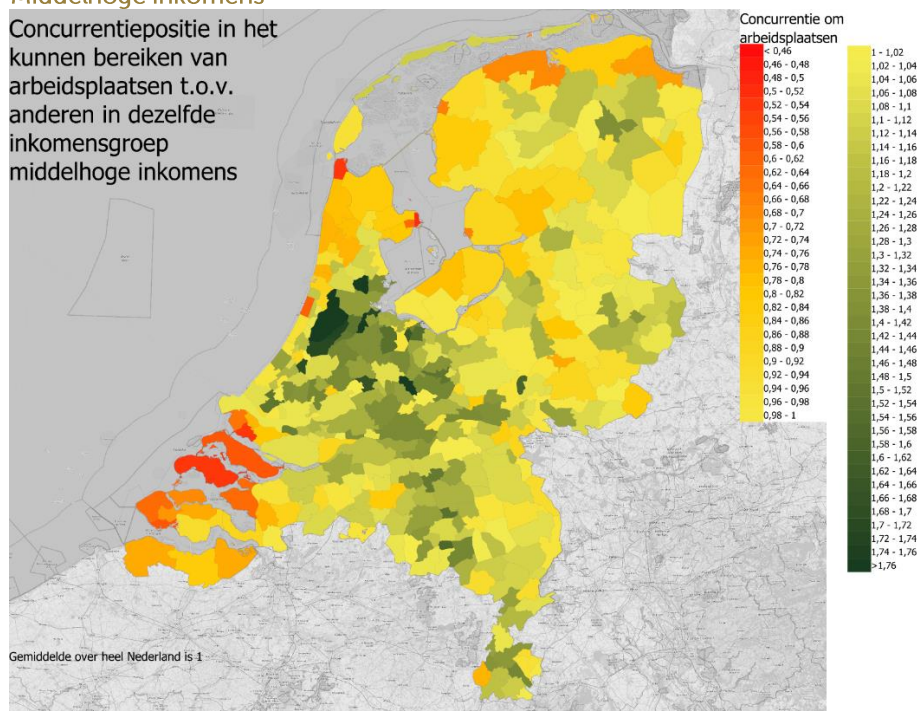

Middellage inkomens:

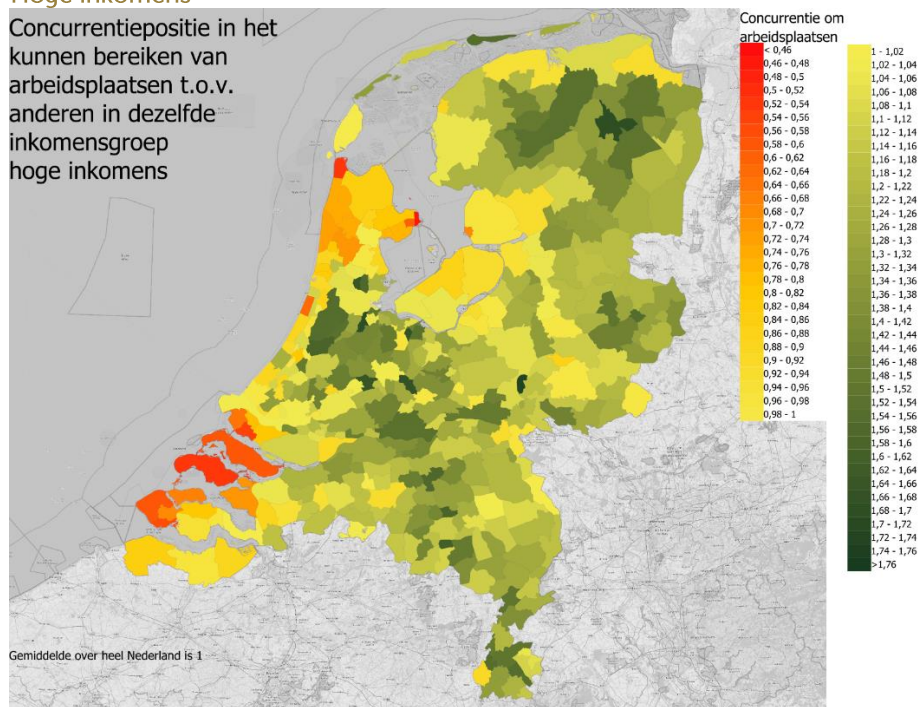
Middelhoge inkomens

Concurrentiepositie in het kunnen bereiken van arbeidsplaatsen t.o.v. anderen in dezelfde inkomensgroep middelhoge inkomens

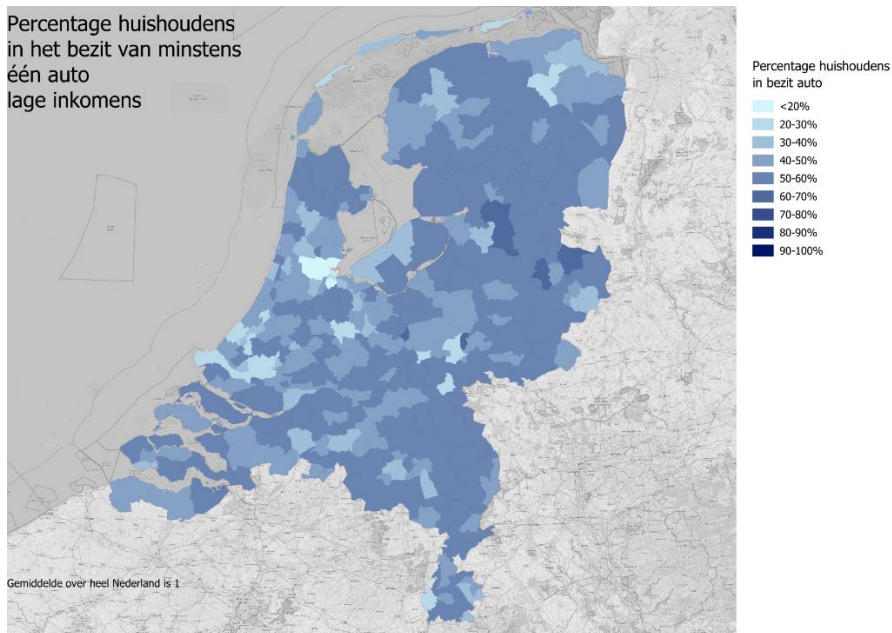
Hoge inkomens

Concurrentiepositie in het kunnen bereiken van arbeidsplaatsen t.o.v. anderen in dezelfde inkomensgroep hoge inkomens

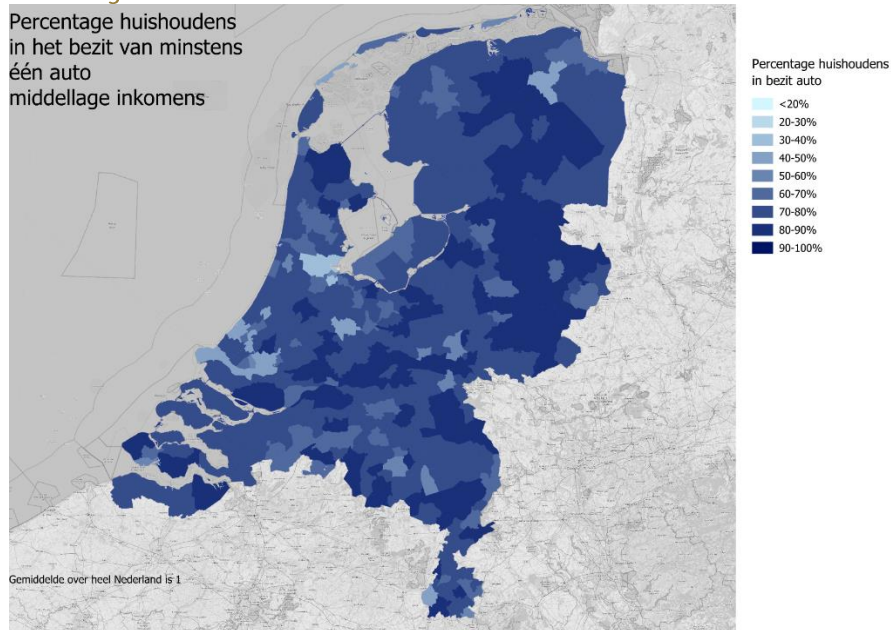

■ Achtergrondinformatie autobezit (percentages huishoudens met minstens één auto)

Lage inkomens

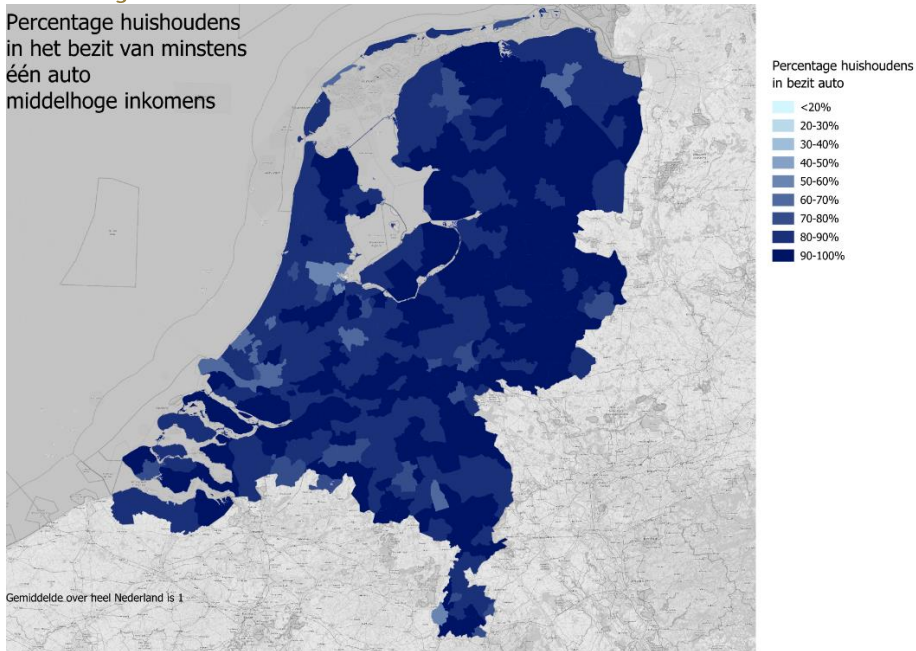

Middellage inkomens:

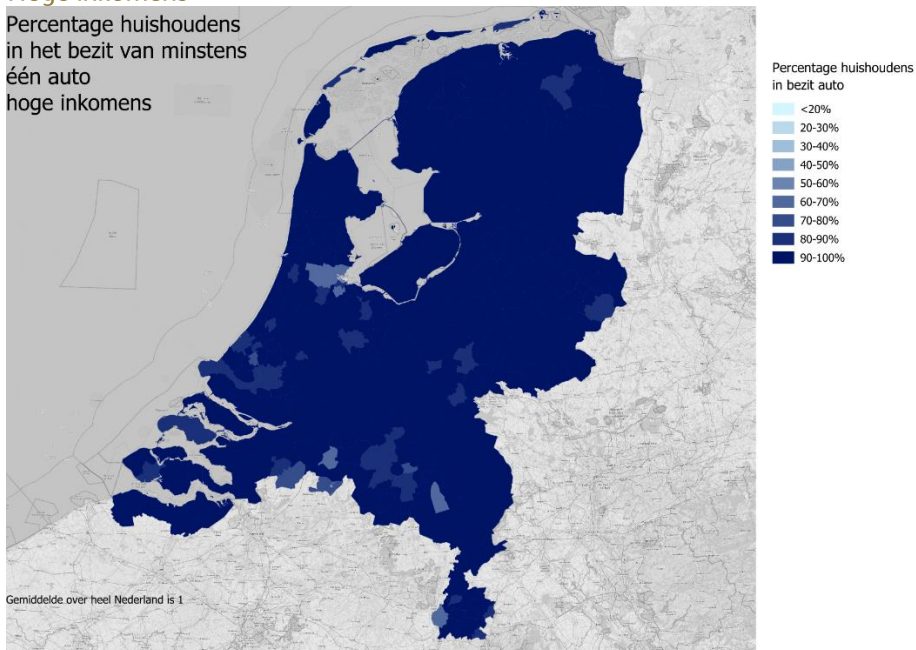
Middelhoge inkomens

Percentage huishoudens
in het bezit van minstens
één auto
middelhoge inkomens

Hoge inkomens

Percentage huishoudens
in het bezit van minstens
één auto
hoge inkomens

■ Achtergrondinformatie auto-afhankelijkheid ("gedwongen" autobezit)

